U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **L. H.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 10. 2020, č. j. CPR-33047-2/ČJ-2020-930310-V241, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2021, č. j. 41 A 66/2020 - 60,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se nepřiznává** odměna za zastupování.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 31. 8. 2020, č. j. KRPB-166469-13/ČJ-2020-060022-SVZ, rozhodla Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3., 4. a 6. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o správním vyhoštění žalobce a stanovila dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 3 let.

[2] V záhlaví citovaným rozhodnutím žalovaná prvostupňové rozhodnutí změnila ve výroku týkajícím se lhůty k vycestování a ve zbytku jej potvrdila.

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Brně zamítl. Nesouhlasil s tím, že by správní orgán pochybil, pokud si nevyžádal závazné stanovisko ministerstva, zda je vycestování cizince možné. K tomu poukázal na příslušnou právní úpravu, podle níž není dána povinnost správního orgánu vyžádat závazné stanovisko v tom případě, že cizinec pochází z bezpečné země původu a neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí. Žalobce zmínil hrozící nebezpečí v podaném odvolání, a to ve zcela obecné rovině s tím, že po poradě s právníkem důvody doplní; to

však neučinil. Za nedůvodnou považoval i námitku týkající se nepřiměřenosti stanovení doby zákazu vstupu na území členských zemí Evropské unie.

II. Argumenty kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel namítal, že žalovaná nesprávně vyhodnotila existenci překážek vycestování, a to zejména s ohledem na to, že se nezabývala tvrzeními stěžovatele o hrozící újmě. Poukázal na odůvodnění napadeného rozsudku a konstatoval, že se soudem nemůže souhlasit, že žalovaná tuto otázku vyhodnotila dostatečně, neboť stěžovatel v odvolání jasně uvedl, že mu v případě návratu do Maroka hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalovaná však tvrzení stěžovatele ignorovala, přičemž tento způsob vypořádání odvolacích námitek přijal i soud a zatížil totožnou vadou nezákonnosti i napadený rozsudek.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud dále zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[9] Nejvyšší správní soud předně posoudil, zda se právní úprava na nyní projednávanou věc užije, přičemž shledal, že krajský soud rozhodl dne 7. 4. 2021, tedy po nabytí účinnosti novely s. ř. s. (srov. k tomu čl. II - Přechodné ustanovení zákona č. 77/2021 Sb.), a proto se na nyní projednávanou věc nová právní úprava aplikuje.

[10] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost splňuje podmínky pro její přijetí k věcnému projednání a zkoumal, zda ve věci rozhodoval specializovaný samosoudce a zda svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou.

[11] Podle § 31 odst. 2 s. ř. s. ve věcech rozhodnutí o správním vyhoštění rozhoduje specializovaný samosoudce. První podmínka tedy splněna byla.

[12] Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje zdejší soud na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele" vyložil. Ačkoli se tak vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Stěžovatel argumentaci uplatněnou v kasační stížnosti omezil pouze na námitku nesprávného vyhodnocení existence překážek k vycestování. Podle něj žalovaná pochybila, pokud nepřihlédla k jeho tvrzení o hrozícím nebezpečí v zemi původu a nevyžádala si závazné stanovisko k vycestování.

[14] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel byl dne 31. 8. 2020 zajištěn policejní hlídkou na benzinové čerpací stanici na dálnici D 46, neboť nepředložil žádný cestovní doklad k prokázání své totožnosti ani žádné oprávnění k pobytu. Stěžovatel dle své výpovědi přijel na území České republiky ukrytý v návěsu kamionu. K dotazu správního orgánu, zda mu v případě návratu do země původu hrozí mučení, trest smrti, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trest nebo jiné vážné nebezpečí, uvedl, že mu nic takového nehrozí. Teprve v odvolání zcela obecně uvedl, že mu v případě návratu do země původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, které nijak nespecifikoval. Pouze konstatoval, že odvolání doplní po poradě s právníkem, což však neučinil.

[15] Podle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců [*p*]*olicie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179); to neplatí, pochází-li cizinec z bezpečné země původu podle jiného právního předpisu a neuvedl-li skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179.*

[16] Výkladem citovaného ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozsudku ze dne 15. 1. 2021, č. j. 8 Azs 153/2020 - 36, v němž konstatoval, že „*správní orgán není povinen si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, jestliže cizinec pochází z bezpečné země původu a neuvede-li skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců*."

[17] Podle § 2 bodu 14. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, považuje Česká republika Maroko za bezpečnou zemi původu. Na tuto skutečnost správně poukázal i krajský soud a ani zdejší soud proto nemá pochyby o splnění první podmínky shora citované právní úpravy.

[18] Co se týče druhé podmínky, tedy toho, zda uvedl cizinec skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců, i v tomto hodnocení neshledal zdejší soud pochybení krajského soudu. Stěžovatel při pohovoru uvedl, že mu žádné nebezpečí nehrozí. V odvolání pak zcela obecně

konstatoval, že se v případě návratu do země původu obává, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Toto obecné tvrzení nijak blíže nerozvedl ani později. Krajský soud v napadeném rozsudku správně konstatoval, že stěžovatel neuvedl žádné hájitelné tvrzení o tom, že by mu v Maroku hrozilo nebezpečí špatného zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť vůbec neuvedl, v čem by takové nebezpečí mělo spočívat. Je sice povinností správního orgánu zjistit i bez návrhu všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch vyhošťovaného cizince, avšak je zejména v zájmu tohoto cizince, aby v rámci řízení uvedl konkrétně, čeho se obává. Pokud jsou tvrzení cizince neurčitá a nedůvěryhodná, nelze předpokládat, že by ministerstvo shledalo existenci důvodů znemožňujících vycestování za předpokladu, že pochází cizinec z bezpečné země. Obdobně ve věcech udělení mezinárodní ochrany platí, že správní orgán vychází zejména z tvrzení žadatelů o azyl; břemeno tvrzení leží tedy primárně na tomto žadateli a je na něm, aby uvedl dostatek důvodů, které má správní orgán prověřit (srov. k tomu např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 250/2020 - 33). Byť se v tomto řízení nejedná o řízení o žádosti, formulace citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců je jasně dána tak, že je právě na cizinci, aby rozhodné skutečnosti tvrdil. Bylo proto na stěžovateli, aby správnímu orgánu předložil taková tvrzení, z nichž by bylo možné dovodit, že může být vystaven skutečnému nebezpečí. To však stěžovatel neučinil, jak správně uvedl již krajský soud. Nejvyšší správní soud proto v postupu krajského soudu neshledal jakékoli pochybení.

[19] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o samotné kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po provedení všech nezbytných přípravných procesních úkonů. Za této situace by rozhodnutí o odkladném účinku bylo nadbytečné a neúčelné.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že jsou naplněny podmínky § 104a s. ř. s., jak je již shora uvedeno. Kasační stížnost pro uvedené shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[22] Usnesením krajského soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 41 A 66/2020 - 15, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[23] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci nepřiznal odměnu za žádný úkon, neboť dospěl k závěru, že nemohl mít pro stěžovatele žádný přínos. Důvod, pro který zákon umožňuje ustanovit účastníkovi zástupce, jehož odměnu hradí stát, je zajištění

ochrany práv a právem chráněných zájmů i těch účastníků, kteří by sami nebyli schopni hradit si zastoupení právním profesionálem. Stát tedy ustanovenému zástupci hradí odměnu pouze za ty úkony právní služby, které skutečně mohly ochraně těchto práv sloužit. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy, pokud by ustanovený zástupce mohl úspěšně nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů, aniž by byl zřejmý jejich přínos pro zastupovaného účastníka řízení (srovnej také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Afs 56/2010 - 59, nebo ze dne 12. 7. 2012, č. j. 1 As 98/2012 - 21).

[24] Ustanovený zástupce sepsal v projednávané věci kasační stížnost, jejíž odůvodnění v jedné části pouze kopíruje odůvodnění napadeného rozsudku a v části druhé odpovídá námitkám obsaženým již v podané žalobě. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že tato argumentace nemohla projednávané věci nic přinést a za takový úkon zástupci odměna nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu